

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/4265 - 7/4273

GK 24

7/4275 - 7/4282

GK 24

19/12/2018

7/4284 - 7/4286

GK 24

Sayı : 99074258-610-E. 102
Konu : Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 22.10.2018 tarihli ve 43452547-120.07-E.369662 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan Ağrı Milletvekili Abdullah KOÇ'un 7/4265, Artvin Milletvekili Uğur BAYRAKTUTAN'ın 7/4266, 7/4267, Çanakkale Milletvekili Özgür CEYLAN'ın 7/4268, İstanbul Milletvekili Mahmut TANAL'ın 7/4269, İzmir Milletvekili Mehmet Ali ÇELEBİ'nin 7/4270, Kastamonu Milletvekili Hasan BALTAÇI'nın 7/4271, İstanbul Milletvekili Ali KENANOĞLU'nun 7/4272, Siirt Milletvekili Meral DANIŞ BEŞTAŞ'ın 7/4273, Adana Milletvekili Müzeyyen ŞEVKİN'in 7/4275, İzmir Milletvekili Ednan ARSLAN'ın 7/4276, Muş Milletvekili Gülüstan KILIÇ KOÇYİĞİT'in 7/4277, İzmir Milletvekili Mahir POLAT'ın 7/4278, Şanlıurfa Milletvekili Ayşe SÜRÜCÜ'nün 7/4279, İstanbul Milletvekili M. Sezgin TANRIKULU'nun 7/4280, Mersin Milletvekili Alpay ANTMEN'in 7/4281, Burdur Milletvekili Mehmet GÖKER'in 7/4282, Ankara Milletvekili Murat EMİR'in 7/4284, Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi BAKIRLIOĞLU'nun 7/4285, Aksaray Milletvekili Ayhan EREL'in 7/4286 esas numaralı yazılı soru önermeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Ziya SELÇUK
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (25 Sayfa)

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/4270

6K 24

İZMİR MİLLETVEKİLİ MEHMET ALİ ÇELEBİ'NİN 7/4270 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Felsefe dersi 2018-2019 eğitim öğretim yılında uygulamaya konulan Ortaöğretim Kurumları Haftalık Ders Çizelgesinde ilk kez 10. sınıflarda 2 ders saati, 11. sınıflarda 2 ders saati olmak üzere toplam 4 ders saat olarak verilmektedir. Daha önceki ortaöğretim kurumları haftalık ders çizelgesinde felsefe dersi sadece 11. sınıflarda 2 ders saati olarak verilmekteydi. Ders saatindeki bu artış elbette yeterli olup olmayacağı tartışılmakla birlikte felsefe öğretmenleri ve sivil toplum kuruluşları tarafından olumlu karşılanmıştır.

Ayrıca haftalık ders çizelgeleri, öğretim programları, dersler, yönetmelik ve bunlarla ilgili düzenlemeler; Talim ve Terbiye Kurulu, ilgili genel müdürlükler, akademisyen, öğretmen, öğrenci, veli, sivil toplum kuruluşu temsilcileri ve benzeri katılımları ile gerçekleştirilen çalıştaylardan ve toplantılardan çıkan görüş, öneri ve raporların değerlendirilmesi sonucunda gerçekleştirilmektedir.

10. sınıf felsefe dersi öğretim programı, soru önergesinde de belirtilen akıl yürütme, sorgulama, argümantasyon, eleştirel düşünme, felsefi okuryazarlık gibi temel felsefi becerileri geliştirmek üzere kurgulanmıştır. Bu program 18 kazanımdan oluşan oldukça sade bir programdır. Alan uzmanlarından alınan geri bildirimlerden hareketle hem temel düşünme becerilerini geliştirme amacı bakımından hem de sadeliği bakımından takdir edilmektedir.

11. sınıf felsefe dersi öğretim programı ise belli tarihsel dönemlerde başat olan felsefe problemlerini dönemin önde gelen filozoflarının görüşleri ile birlikte tanıtmayı amaçlamaktadır. Takdir edilir ki felsefe tarihinde yer alan tüm filozoflar ve problemler, değil lise müfredatına, 4 yıllık uzmanlık eğitimi veren üniversite müfredatına dahi sığması mümkün olmayan bir birikimdir. Ancak 72 saatlik ders süresi için tarihsel süreçte insanın yaşamış olduğu düşünsel değişim ve gelişim, dönemin temel özellikleri ve düşünürleri, bu düşünürlerin örnek metinleri üzerinden tanıtmak amaçlanmaktadır.

11. sınıf felsefe dersi öğretim programında yer alan metin analizleri öğrencilerin 10. sınıfta edinmesi amaçlanan felsefi düşünme becerilerini kullanmaları, yorum ve değerlendirme yapabilmeleri için düşünülmüştür. İfade edildiği üzere müfredat, metin odaklı değil, sadece 11. sınıf öğretim programında her ünitenin bir kazanımı metin okumasını içermektedir. Ayrıca öğretim programında adı geçen metinlerin kitaplarda sadeleştirilmiş ve kısaltılmış olmasına da azami dikkat gösterilmektedir. Söz konusu metinler filozofların belirlenmiş eserlerinden yapılan alıntı ya da derlemelerdir. Filozofun eserinin tümü değil, onun düşüncesini özetleyen belli bölümlerin okunması ve irdelenmesi amaçlanmaktadır. Böylece öğrenciler, hem filozofların orijinal metinleriyle tanışacak hem de edindiği becerileri kullanabilecektir. Ayrıca filozofların düşünceleri hakkında daha önceki kazanımlarda öğrenci, bilgilendirildiği için öğretmenin rehberliğinde kendi yorumlama ve değerlendirmelerini paylaşma imkânı bulmaktadır.

Yöneltilen soruda ezbere dayanan bir felsefe anlayışından bahsedilmektedir. Bu sene ilk kez uygulanan yeni müfredat ile ifade edilenin tersine sadece konuların öğrencilere anlatım yoluyla aktarılması şeklinde didaktik bir yaklaşımı değil, sürekli öğrencinin merkezde olduğu düşünme becerilerini kazanmak için uygulamalar ve etkinliklerde bulunduğu, metinler ve problemler üzerinde yorum ve değerlendirmeler yapması beklenmektedir.

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

18 kazanımdan oluşan felsefe dersi öğretim programı doğrultusunda Bakanlığımız tarafından hazırlanan 10 ve 11. sınıf felsefe ders kitaplarında 150'den fazla bilişsel becerileri kullanmaya veya işe koşmaya yönelik etkinlik mevcuttur. Öğretim programında etkinlikler ve metin analizleriyle ezberden uzak, beceriye dayalı bir yaklaşım ortaya konulmuştur. Özellikle öğretim programının 2, 3, 5, 9 ve 10. genel amaçları; 10. sınıfta felsefe ile düşünme ve felsefi okuma ve yazma üniteleri ve 11. sınıfta da her ünitenin son kazanımları öğrencileri soru sormaya, akıl yürütmeye, tartışmaya ve öğrendiklerini güncel hayatla ilişkilendirmeye sevk etmektedir.

11. sınıf felsefe dersi öğretim programı, felsefenin ortaya çıkışından günümüze kadar geçen tarihsel süreçte belli dönemlerde ön plana çıkmış felsefi problemleri ele almaktadır. İnsanın düşüncesinin gelişimini gözler önüne sermek amacıyla tarihsel dönemler halinde ünitelendirilmesi ile birlikte her dönemde öne çıkan problemlerin çeşitli filozofların görüşleri ışığında tartışılması, öğretim programının problematik bir yaklaşımı da benimsemiş olmasını göstermektedir. Öğretim programı hazırlanırken 72 saatlik ders süresi de göz önünde bulundurulmuştur. Sınırlı ders saati içerisinde felsefe tarihindeki tüm filozofların ve problemlerin ele alınmasının mümkün olmamasından dolayı dönemin öne çıkan problemleri ve filozofları seçilerek programda yer verilmiştir. Örnek filozofların seçilmesinde dönemin ağırlıklı felsefi düşüncesi ile taslak program geliştirme sürecinde gelen öneri, görüş ve istekler dikkate alınmıştır. Ayrıca soruda ifade edildiği gibi Karl Marx'ın görüşlerine yer verilmediği ifadesi de gerçeği yansıtmamaktadır. Öğretim programı dikkatlice incelendiğinde görülecektir ki 11. sınıf 5. ünite 2. kazanım açıklamasında Marx'ın diyalektik materyalizm görüşünün açıklanması istenmektedir.

"11.5.2. 20. yüzyıl felsefesinin karakteristik özelliklerini açıklar. a) 20. yüzyıl felsefesinin temel özellikleri, problemleri ve bazı ana akımları (fenomenoloji, hermeneutik, varoluşçuluk, diyalektik materyalizm, mantıksal pozitivizm, yeni ontoloji) üzerinde durulur."

Bu kazanım ve açıklaması Bakanlığımız tarafından hazırlanan ders kitabında etraflıca işlenmiş olup Marx'ın materyalizmi Hegel'in idealizmiyle karşılaştırılarak verilmiştir.

Ayrıca sosyalizm kavramının öğretim programında yer almadığı iddiası gerçeği yansıtmamaktadır. Sosyalizm kavramı 10.3.6. kazanımında değinilmesi istenmekte ve yeterli düzeyde verilmektedir. Dolayısıyla ne öğretim programında ne de ders kitaplarında herhangi bir kaygıyla bir takım filozoflar ya da kavramların dışarıda bırakılması söz konusu değildir. Ancak diğer tüm derslerde olduğu gibi bu derse ayrılan ders saati sınırlılıkları nedeniyle elbette tüm felsefi düşünce ve filozoflardan bahsedilmemiştir.

Sonuç olarak Felsefe dersi 10 ve 11. sınıf öğretim programı da diğer öğretim programlarında olduğu gibi çok çeşitli toplantı ve çalıştaylarda yapılan çalışmalar sonucu taslak halini almış ve taslak öğretim programı, 27 gün süreyle mufredat.meb.gov.tr adresinde incelemeye ve görüş bildirimine açık tutulmuştur. Bu süre zarfında "mufredat.meb.gov.tr" adresi üzerinden toplumun her kesiminden kişiler, kurum ve kuruluşlar görüş ve önerilerini bildirmişlerdir. Gelen bu geri bildirimler akademisyen ve öğretmenlerden oluşan çalışma gruplarında görev almış 360 kişinin katılımıyla gerçekleştirilen bir çalıştayda büyük bir hassasiyetle değerlendirilmiştir.